

Реферат статті Касьяненко В. О.

"Розвиток науково-методичних підходів до розуміння потенціалу як економічної категорії"

На цьому етапі розвитку економічна наука намагається виявити внутрішні рушійні сили економіки, чинники та резерви значного якісного зростання, вивчити світовий досвід управління як передумову подальшого швидкого прогресу нашого суспільства. У зв'язку з цим постає невідкладне методологічне завдання – визначити шляхи гарантованого та найбільш ефективного прискорення соціально-економічного розвитку. Враховуючи відзначене вище на сьогодні особливої актуальності набуває дослідження питань, присвячених особливостям формування, використання та оцінки потенціалу економіки.

Дослідженням поняття "потенціал" займалися такі видатні вчені, як Л. Абалкін, І. Ансофф, К. Воблий, Г. Клейнер, Г. Маркузе, Б. Мочалов, О. Олексюк, О. Тоффлер, О. Федонін, Т. Храмцова та ін. Утім попереднє ознайомлення із роботами визначеного вище кола авторів дозволяє говорити про певну неоднозначність думок щодо трактування поняття "потенціал", його розгляд у різних площинах.

Проаналізувавши наукові роботи, автором систематизовано науково-методичні підходи до визначення поняття "потенціал", виділено їх переваги та недоліки. Це дозволило більш ґрунтовно дослідити його сутність та виокремити найбільш змістовний підхід до трактування потенціалу.

У ході проведеного дослідження автором узагальнено існуючі, а також виокремлено цілий ряд нових науково-методичних підходів до визначення поняття "потенціал": ресурсний (у вузькому та широкому розумінні), ймовірнісний, результатний, структурний, цільовий, результатно-ймовірнісний. Виокремлення цих підходів здійснювалося автором за критерієм урахування у визначеннях основних характеристик досліджуваної категорії, зокрема: ресурси (наявні або потенційні), можливості досягнення ефекту, фактори формування потенціалу, здатність до розвитку, ступінь потужності ресурсів та можливостей. Автором виділено переваги та недоліки виокремлених підходів, що дозволило більш ґрунтовно дослідити його сутність та виокремити найбільш змістовний підхід до трактування потенціалу.

муванні стратегії його розвитку [Електронний ресурс] / Гришина Л. О., Єфімова Г. В., Гришина Н. В. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/npkntu_e/2011_19/stat_19/16.pdf. 3. Вейц В. Потенциальные и кинетические производительные силы мирового хозяйства / Вейц В. – Кн. 1. – М., 1927. – С. 22. 4. Большая советская энциклопедия : в 50 т. Т. 4 : Б-Березко / глав. ред. С. И. Вавилов. – 2-е изд. – М. : Большая сов. энцикл., 1950. – 644 с. 5. Немчинов В. С. Экономико-математические методы и модели / Немчинов В. С. // Избранные произведения : в 6-ти т. – М. : Изд-во "Наука", 1967. – Т. 3. – 207 с. 6. Абалкин Л. Й. Диалектика социалистической экономики / Абалкин Л. Й. – М. : Изд-во "Наука", 1981. – 351 с. 7. Архангельский В. Н. Управление научно-техническим прогрессом в машиностроении / Архангельский В. Н., Зиновьев Л. Е. – М., 1983. – С. 6. 8. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. – 4-е изд. – М. : Сов. энциклопедия, 1989. – 1600 с. 9. Федонін О. С. потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібн. / Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. – К. : КНЕУ, 2003. – 316 с. 10. Олексюк О. А. Маркетинговий потенціал підприємств цементної промисловості України / О. А. Олексюк // Маркетинг в Україні. – К. : Українська асоціація маркетингу, 2001. – № 4. – С. 12. 11. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібн. / Краснокутська Н. С. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 352 с. 12. Хомяков В. І. Управління потенціалом підприємства / Хомяков В. І., Бакулін І. В. – К. : Кондор, 2007. – 400 с. 13. Храмова Т. Г. Методология исследования социально-экономического потенциала потребительской кооперации : дис. ... д-ра экон. наук. / Т. Г. Храмова ; Центросоюз РФ ; СибУПК. – Новосибирск, 2002. – 374 с. 14. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : Институт новой экономики, 1997. – 864 с. 15. Рахлин К. М. Потенциал организации как основа ее конкурентоспособности [Электронный ресурс] / Рахлин К. М., Серова О. Ю. – Режим доступа : <http://quality.eur.ru/MATERIALY9/potencial.htm>. 16. Большая советская энциклопедия : в 53 т. [Электронный ресурс] / [гл. ред. Б. А. Введенский]. – Режим доступа : <http://encycl.yandex.ru>. 17. Научно-технический потенциал: структура, динамика, эффективность / [Добров Г. М., Тонкаль В. Е., Савельев А. А. и др.] – К. : Наукова думка, 1987. – 347 с. 18. Карпенко Ю. В. Класифікаційний аспект економічної категорії "потенціал" / Карпенко Ю. В. // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – К. : Техніка, 2003. – Вып. 48. – С. 109–113. 19. Таранюк Л. М. Потенціал підприємства: формування і оцінювання : навч. посібн. / Л. М. Таранюк. – Суми : СумДУ, 2008. – 276 с. 20. Яцкова О. М. Потенціал як економічне поняття: сутність, класифікація та структура [Електронний ресурс] / Яцкова О. М. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnuvvgp/ekon/2010_1/v49e34.pdf.